

N:o 56.

Af Herr **Wallenberg**, om ändring af 72 § Regeringsformen.

Uti det Särskilda Utskottets Betänkande, rörande jordbrukets finansiella angelägenheter, vid sistlidne riksdag, underkännes på ett allvarligt och otvetydligt sätt lydelsen af 72 § Regeringsformen. Utskottet erinrar att man genom att förklara papper vara mynt förvillar sjelfva begreppet om värdemätaren. »Våra många realisationer utgöra lika många varnande exempel af denna förvillelses följder.» Den Kongl. Finanskomitén, som afgaf sitt betänkande den 30 Juni 1860 påyrkade allvarligen, att inga banksedlar skulle tillerkännas tvångskurs.

Det kan icke nekas, att banksedeln är ett kreditpapper och bör såsom sådant icke kunna påtrugas någon emot dess fria vilje. Under krig och stora riksolyckor låter det sig ursäktas, att för en kortare tid gifva pappersmynt tvångskurs. Under 20 år efter vårt sednaste krig hade Riksbankens sedlar tvångskurs och det är nogsam bekant hvilken nedtryckt ställning då var rådande. Sedan Riksbankens sedlar genom en realisation år 1834 åter invexlades med silfver, kunna de ej anses jemförliga med banksedlar, för hvilka man dekreterat tvångskurs, men om man vill förebbygga realisationer, så bör man en gång för alla förklarä: att banksedeln skall bero af den kredit han åtnjuter. Någon farhåga för att vidtaga en dylik förändring behöfver man icke hysa, ty en väl styrd banks banksedlar komma alltid att åtnjuta tillräckligt förtroende för att gerna i liqid emottagas. Vi hafva ett lärorikt exempel i vår närhet. År 1865 upphörde alla banksedlar att vara lagligt betalningsmedel i Finland. Detta var en stor och helsosam reform. Ingen har häraf känt ringaste olägenhet.

Man önskar, att de enskilda bankernas sedelinvexling ej må ske genom att lemna Riksbankens sedlar i utbyte. Det Särskilda Utskottet har riktigt erinrat, att det är omöjligt fordra att de enskilda bankerna skulle

invela sina banksedlar med mynt, men fortfarande vara pligtige emottaga Riksbankens sedlar i liqid. Om ingen vidare är skyldig emottaga Riksbankens sedlar i liqid, så faller af sig sjelft, att ingen behöfver åtnöjas med att erhålla Riksbankens sedlar i utbyte mot till invexling företedda enskilda bankers sedlar. Sedan grundlagsförändringen är antagen, bör lagen angående enskilda banker af år 1864 i öfverensstämmelse dermed förändras.

Då det är ganska sannolikt att myntfoten blir förändrad från silfver till guld, och då det i hvarje fall är tillräckligt om grundlagen försäkrar innehafvaren af Riksbankens sedlar, att dessa ovilkorligen skola infrias enligt deras ordalydelse, så anser jag ingen viss metall böra eller behöfva i sjelfva grundlagen omförmälas.

På grund af hvad jag nu anfört vågar jag vördsamt föreslå, att utur 72 § Regeringsformen må uteslutas de tvänne sista punkterna »Riksdagen allena eger — — — — — med silfver inlösas,» samt i stället intagas följande:

Riksbankens sedlar skola vid anfordran efter deras lydelse af Riksbanken inlösas.

Om remiss till Konstitutions-Utskottet anhålles vördsamt.

Stockholm den 27 Januari 1868.

A. O. Wallenberg.